

Året der gik

Beretning fra Dansk Gartneri 2006

Fremtidens gartnerierhverv skal sikres og styrkes

Indholdsfortegnelse

Fremtidens gartnerierhverv skal sikres og styrkes	3
Hvor bevæger gartnerierhvervet sig hen?	4
Udviklingsplan 2011 for gartnerierhvervet	5
Største udfordring til dato	6
Et polsk gartnerieventyr	7
Pressen i Essen	7
Ny brancheaftale med Energistyrelsen	8
CO ₂ kvoter på dagsordenen	8
Fjernvarmens fremtid truet	9
Så er der post	9
Spot på prisen	10
Fleksibelt elforbrug i gartnerier	11
Gartneripark Fyn	11
Handelspolitik - Sikring af danske eksportmarkeder	12
Planlægning af finansåret 2007	13
Et eksempel på samarbejde	13
Ny forordning om plantebeskyttelsesmidler	14
Gebyrer for plantesundhedskontrol	15
Innovationsordningen i Folketinget	16
Implementeringen af Enkeltbetalingsordningen	16
Nye tilskudsmuligheder i 2006	17
Nyt landdistriktsprogram på vej	18
Fremtidens forskning	19
Tre skarpe til Gert Karkov	19
Blæser vinden den rigtige vej for dansk frugt og grønt?	20
Fokus på afsætning	21
Dansk Gartneri - Ny organisation	22
Dansk gartnerierhverv i tal	23

Gartnerierhvervet i Danmark har været igennem et vanskeligt år. Presset på erhvervets konkurrenceevne er stigende, og vi oplever det på såvel de internationale markeder som på det nationale. Erhvervets rammevilkår giver i flere tilfælde vores udenlandske konkurrenter en økonomisk fordel. Samtidig har detailhandlen valgt prisen som konkurrenceparameter, og det hverken kan eller vil vi være med til. Det danske gartnerierhverv oplever for alvor omfanget af globaliseringen.

Det er navnlig stigende udgifter til løn og energi, der har en negativ indflydelse på erhvervets konkurrencevilkår. På lønsiden forringer den såkaldte Østaf-tale erhvervets adgang til arbejdskraft på et konkurrencedygtigt niveau. På energisiden er vi underlagt det internationale prisniveau, men vi har nationalt mulighed for at påvirke prisen. Dette kræver imidlertid politisk velvilje, og den har det været småt med i det forgangne år.

I sådan en situation er det nødvendigt med en stærk brancheorganisation, der er gearret til at kunne varetage erhvervets behov. Det er kort fortalt baggrunden for den proces omkring

det organisatoriske arbejde, der det seneste år er pågået og fortsat pågår i Dansk Gartneri. Organisationen sikrer med ophæng i Landbrugsraadet og tæt på de politiske beslutningstagere størst mulig indflydelse. Vi har mulighed for at udnytte samarbejdet med Raadet, når en bred opbakning tjener formålet bedst, og mulighed for at gå alene, når erhvervet har særinteresser. Dermed varetager vi medlemmernes interesser og erhvervets behov på bedste vis.

Også for erhvervet er det en af betingelserne for i det lange løb at stå distancen at bevare fokus på og videreudvikle de nødvendige kompetencer. Erhvervet skal være på forkant med den teknologiske og produktmæssige udvikling. Vi skal fortsat have fokus på forskning, og vi skal hele tiden tænke i nye baner på afsætningsiden.

At være på forkant med udviklingen kræver investeringer, og forudsætningen for dem er økonomisk bæredygtige produktionsenheder. Strukturudvikling mod færre, men større gartnerier fortsætter med uformindsket styrke. Det betyder dog langt fra, at der ikke er plads til det brede sorti-

ment eller nichekulturerne. Tværtimod er der brug for begge dele for at kunne imødekomme forbrugernes behov. For at kunne afsætte erhvervets produkter er det altafgørende, at de opfylder tidens trend. Det er ensbetydende med øgede krav til producenterne, men også ensbetydende med opdyrkning af markedsandele i et stadigt større segment af købedygtige forbrugere.

Vores produkter tilbyder livskvalitet. For frugt og grøntsager i form af rene produkter, der opfylder det sundhedspolitiske aspekt. For pryddplanterne i form af velvære inde og ude. Vi producerer kort og godt gode danske varer med kvalitet og sundhed helt i top, og med en historie, der er værd at fortælle.

Derfor er Dansk Gartneris årsberetning for andet år i træk overvejende udformet som journalistiske artikler, der beretter om det engagerede arbejde og menneskene bag de kendte produkter, og som giver indblik i et erhverv i rivende udvikling.

Vi ønsker alle god læsning.

Poul Thage Pedersen
Bestyrelsesformand i Dansk Gartneri.

Jan Hasing
Adm. direktør i Dansk Gartneri.

Organ for Dansk Gartneri

Gartner Tidende så dagens lys i 1885. Bladet var en udvikling af Nordisk Havetidende, der med stiftelsen af Dansk Gartnerforening samme år blev etableret som "organ for Dansk Gartnerforening". På otte tætskrevne sider blev der fortalt om emner som forædling, frøavl og plantesygdomme. Det faglige indhold var i fokus, og illustrationer var der langt i mellem. Billeder kom først til langt senere.

Gennem tiderne har bladet fulgt den organisatoriske udvikling, men altid under samme navn. Indholdet har udviklet sig fra intets faglig formidling til det læservenlige og bredt fagbladet, vi kender i dag.

Med sine 122 år på bagen er Gartner Tidende et af Europas ældste fagtidsskrifter. I 1887 var oplægget på 900. Dette er i dag øget kraftigt til 3000. Bladet er stadig medlemsblad for Dansk Gartneri og tilgår medlemmerne. Med den seneste organisatoriske tilpasning er udarbejdelsen af bladet overdraget til Dansk Landbrugsrådgivning, og kundegrundlaget bredt væsentligt ud. Det ændrer dog ikke ved det faktum, at bladet, som det oprindeligt var tænkt, er "organ for Dansk Gartneri".

Hvor bevæger gartnerierhvervet sig hen?

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

Gartnerierhvervet er i disse år inde i en rivende strukturudvikling. Udvalgte folk fra erhvervet giver her deres bud på fremtidens gartnerierhverv.

Peter Schjøtt

Formand for Dansk Planteskoleejerforening

Produkter fra de danske planteskoler er kvalitetsmæssigt i top. For de fleste arter har vi de rette klimatiske forhold til at producere planter til hele Europa. Men på prisen kan vi ikke matche vores udenlandske konkurrenter.

Specielt store forskelle i lønniveauet bidrager til en skævvridning af konkurrenceforholdene mellem EU-landene. Vi kan reducere omkostninger ved at automatisere processer, og outsource andre, men meget arbejde kræver hænder, der vil arbejde ude i alt slags vejr. Der bliver færre og færre danskere, der er interesseret i det arbejde, men vi har ikke mulighed for andet. Jeg savner danske politikere, der fokuserer på, hvordan vi udnytter fordelene ved det åbne marked frem for at skabe barrierer og fokusere på administration og kontrol.

Vi vil gerne producere planteskoleplanter i Danmark, og vi må være på forkant med udviklingen. Det gælder fagligt og forskningsmæssigt, men også politisk. De danske politikere giver os ikke grund til optimisme ved

konstant at præsentere os for begrænsninger i stedet for muligheder. Vi vil gerne tro på fremtiden og investere. Giv os dog muligheden for lige konkurrencevilkår i EU.

Peter Petersen

Formand for Brancheudvalget for Frugt og Grønt

Danske frugt- og bæravlere producerer overvejende til hjemmemarkedet. Det gør os mindre sårbare i forhold til udviklingen på de udenlandske markeder, men da vi konkurrerer imod billige importerede produkter, er vi meget afhængige af tilstedeværelsen af en dansk præference.

Den danske præference er tæt knyttet til den danske sæson. I sæsonen er de danske produkter bedst, hvad angår smag, duft og udseende. Det budskab udnytter vi med succes i markedsføringen overfor forbrugeren. Erhvervet er i god dialog med detailkæderne, der ser et marked for kvalitet frem for pris. Og der er kunder, der har indset, at pris og kvalitet hænger sammen, og som gerne betaler for kvalitet.

For kvalitet er jo også sundhed, og her har de danske produkter et fortrin, som vi skal værne om. Vi leverer de sundeste og reneste produkter. Det vil vi også gøre fremover, så forbrugeren kan være trygge ved vores produkter. Vi vil kendes som det sunde og det gode valg. Det er vores berettigelse fremover.

Kaj Jørgensen

Formand for Danske Prydplanter

I 2005 oplevede potteplanteerhvervet i Danmark en prisstigning på 5%. Denne tendens ser ud til at fortsætte i 2006 med gode afsætningsmuligheder specielt på det skandinaviske marked.

Dette er glædeligt, men desværre er erhvervet belastet med Europas ringeste rammevilkår i forhold til vore konkurrenter. Det betyder, at et muligt overskud bliver brugt på stigende lønninger og energipriser i stedet for forskning og udvikling.

De største udfordringer for de danske potteplanteproducenter er derfor på omkostningssiden. For at reducere omkostninger må vi benytte de muligheder, der er for outsourcing. Og det gælder små såvel som store virksomheder.

Vi kommer aldrig til at kunne konkurrere på prisen eller mængderne. I stedet skal vi satse på kvalitet og på at tilbyde forbrugeren færdige, moderigtige løsninger. På dette område har vi succes, og forbedringer i afsætnings-situationen er med til at skabe en fornyet optimisme i blomstererhvervet. Det stiller store krav til den enkelte producent om omstillingsparathed og fleksibilitet, og vi tror på projektet. Men vi har brug for politikere som medspillere for at nå målet.

Mads Pedersen

Formand for Væksthus-grøntsags-sektoren

De danske væksthushusholdere skal tænke globalt. Til forskel fra andre dele af erhvervet har vi ikke mulighed for at outsource dele af vores produktion, men vi kan se ud i verden for inspiration. Målet er som minimum at være lige så god som vores konkurrenter – også gerne bedre.

Med de rammevilkår, erhvervslivet har i Danmark, kan de danske væksthushusholdere ikke konkurrere på prisen. I stedet skal vi fokusere på kvalitet og dermed give vores kunder mere værdi for pengene. Der er et stigende marked for kvalitetsprodukter. Det betyder, at vi skal være dygtige til at differentiere vores produkter og ikke producere mere af det, der allerede er for meget af.

2006 er i mange henseender et skelsættende år. Detailkædernes magt over prissætning og afsætning af dansk frugt og grønt samt den voldsomme stigning i energipriser presser erhvervet til det yderste. Jeg er dog overbevist om, at der er en dansk væksthushusholdelse også om 10 år. Vi skal tænke i partnerskaber, hvor vi gennem en helhedsbetragtning opfatter vores produkter som en del af en helhed. Og så skal vi altså turde tænke globalt.

Udviklingsplan 2011 for gartnerierhvervet

Fødevareminister Hans Chr. Schmidt foreslog på Dansk Gartneris generalforsamling i 2005, at erhvervet og ministeriet sammen udarbejdede en udviklingsplan for dansk gartnerierhverv. Erhvervet har på den baggrund udarbejdet et oplæg, som kortlægger barrierer for vækst og udvikling, og som stiller konkrete forslag til at overkomme disse barrierer.

Emnerne i udviklingsplanen er:

- Plantebeskyttelsesmidler/klimazoner
- Handelspolitik, Norge og USA
- Landdistriktspolitik (ny teknologi, miljø- og energibesparelser)
- Finansiering, Vækstfonden
- Forskning, udvikling og innovation

Dansk Gartneri har ved flere lejligheder drøftet emnerne med Fødevareministeriets departement, og i foråret har indspillet indgået i de drøftelser om gartnerierhvervets erhvervspolitiske rammevilkår, som er ført i regeringens økonomi-udvalg.

Dansk Gartneri presser på, for at de gode politiske intentioner hurtigt føres ud i livet i form af konkrete forbedringer af erhvervets vilkår.

Største udfordring til dato

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

Mange forbrugere har en forestilling om livet som gartner. Den er ofte præget af en romantisk forestilling om ro og harmoni med naturen. Virkeligheden er, at et gartneri anno 2006 er en moderne virksomhed med stram styring af produktion og salg med en evig omkostningsjagt for at forbedre konkurrenceevnen i forhold til de øvrige konkurrenter.

Den største andel af gartneriets omkostning går til løn. Danske gartnerier bruger typisk 30-40% af deres samlede udgifter på løn. Til sammenligning bruger de hollandske gartnere mere beskedne 25% - et tal som danske gartnere gerne vil nå. Midlerne til reduktion af lønomkostninger er rationaliseringer, indførelse af robotteknologi og maskiner samt outsourcing af løntunge processer.

Det er dog ikke alle kulturer, som f.eks. agurk og tomat, der lader sig delvist outsource. Ej heller har alle virksomheder de nødvendige personalemæssige og administrative ressourcer til at håndtere en sådan proces. Outsourcing er derfor reelt ikke en mulighed for disse gartnerier, og de er i stedet tvunget til at søge efter arbejdskraft, der omkostningsmæssigt matcher konkurrentlandene.

Nils Juhl Andreasen
Direktør i SALA

Der er pres på det danske arbejdsmarked. Ledigheden er rekordlav, og der er begyndende flaskehalse på en række fagområder. Dansk Gartneri ønsker derfor Østaf-talen, der regulerer tilgangen af østeuropæisk arbejdskraft, afviklet.

Skubber til erhvervets udvikling

Direktør i SALA, Nils Juhl Andreasen, tror dog ikke, at en revision af aftalen vil medføre gartnerierhvervets ønskede ændringer - nye muligheder for at få udført sæsonarbejde i entreprise.

"Mange ser spørgsmål angående antallet af arbejdere fra Østeuropa med en afskaffelse af aftalen, og det på trods af undersøgelser, der viser det modsatte.

Der er en uskreven ide om lønniveauet i Danmark, og tanken om uens lønniveau for forskellige typer af arbejdskraft er svær", siger han.

Arbejdsgiverdirektøren tror på en løndannelse, der er reguleret efter markedskræfterne, og opfordrer de involverede politiske partier til at indstille sig på samme vilkår som andre EU-lande.

"Vores konkurrentlande forandrer sig

Johnny Ulf Larsen
Direktør i GLS-A

også, så hvis man vil forlænge aftalen yderligere i 2009, skal der virkelig gode argumenter på banen", siger han og vurderer, at mangel på konkurrencedygtig arbejdskraft ikke bliver undergangen for gartnerierhvervet i Danmark, men at den skubber til en allerede igangværende strukturudvikling.

Ingen politisk vilje

Direktør i Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A) Johnny Ulf Larsen er enig i denne betragtning, og kan pege på helt konkrete tiltag inden for

"Som situationen er i dag, er det mere attraktivt for de danske gartnere at flytte produktionen syd for grænsen."

det politisk mulige, der vil forbedre gartneriernes provenuefekt samt mindske de administrative byrder.

"Vi må leve med Østaf-talen indtil 2009, og med få - men særdeles væsentlige - ændringer kan det også blive tåleligt. Vi ønsker administrative lettelser ved at gennemføre forhåndsgodkendelser af organiserede virksomheder samt mulighed for jobskifte uden fornyet ansøgningsprocedure", udtaler Johnny Ulf Larsen.

Af yderligere tiltag peger han på behovet for ny definition af entreprisemodellen for østarbejdskraft. I dag er det op til den enkelte offentlige instans at tolke på regelsættet, hvilket har betydet, at flere gartnere er kommet i klemme.

"Som situationen er i dag, er det mere attraktivt for de danske gartnere at flytte produktionen syd for grænsen. Vi oplever ingen politisk vilje til at skaffe de rimelige konkurrencevilkår, der på sigt vil sikre en gartneriproduktion her i landet", siger arbejdsgiverdirektøren, og opfordrer de danske politikere til i langt højere grad at betragte spørgsmålet om udenlandsk arbejdskraft som en offentlig serviceopgave og beskyttelse af arbejdsmarkedet.

Et polsk gartnerieventyr

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

Det var egentlig slet ikke meningen, at Thomas Offer Madsen skulle følge i forældrenes fodspor og blive gartner, men trods en uddannelse som ingeniør overtog han i 2000 forældrenes gartneri i udkanten af Glamsbjerg på Fyn. Og den unge fynbo har fra begyndelsen haft mod, visioner og planer for virksomheden, der er specialiseret i produktion af Hoya.

"Lønningerne steg, og dækningsbidraget blev mindre. Det stod hurtigt klart, at jeg ikke kunne reducere mine omkostninger tilstrækkeligt i Danmark," fortæller Thomas Offer Madsen og fortsætter:

"Jeg producerer, hvor det er mest rentabelt, så i 2001 indledte jeg et partnerskab med en polsk gartner. I dag har vi 6.000 kvadratmeter under glas fordelt på to lokaliteter i Polen".

Godt samarbejde

I begyndelsen var det løntunge processer, der blev outsourcet, men gennem årene er samarbejdet i Polen udviklet til også at omfatte salgsklare planter.

"Den kvalitet, vi i dag får fra vores polske samarbejdspartner, er fuldt ud på højde med den, vi producerer i Danmark. Et resultat af et godt samarbejde", siger Thomas Offer Madsen, mens han pointerer, at processen ikke har været problemfri fra dag ét.

"Det er en udfordring at fjernstyre en produktion. Vi besøger gartnerierne hver eller hver anden måned, hvor vi samler op på produktions- og sprøjteplaner. Langsomt får vi uddannet personalet, så vi i dag har mere styr på processerne", fortæller en tilfreds Thomas Offer Madsen.

Danmark foran på afsætningen

Han undrer sig over det danske arbejdsmarkeds manglende vilje til at fastholde arbejdspladser i landet.

"Jeg har oplevet det danske system som stift og ufleksibelt. I Polen har jeg ikke oplevet stigninger i produktionsomkostningerne, hvorimod vi i Danmark oplever lønstigninger hvert år og i 2006 også voldsomme stigninger i energipriser", siger Thomas Offer Madsen, der da heller ikke lægger skjul på, at kommende udvidelser af produktionen kommer til at finde sted i Polen.

Trods de mange fordele ved outsourcing har den fynske gartner dog ingen intentioner om at flytte hele produktionen til udlandet.

"Polen har som alle tidligere østlande tradition for en ikke-forbrugerorienteret produktion, og det polske marked er derfor ikke gearret til dag-til-dag markedet. Det danske salgssystem er her milevidt foran, og den forskel drager vi fordel af", fortæller Offer Madsen, der på den måde forsøger at kombinere det bedste af to verdener.

Pressen i Essen

Hvordan begynder en historie i pressen? Man kan levere en sensation, en skandale eller en begivenhed, der er så stor og overdådig, at det i sig selv er interessant. Det sidste var tilfældet, da Dansk Gartneri i samarbejde med Danske Prydplanter inviterede pressen med til årets IPM-messe i Essen.

Den danske hal var som tidligere år karakteriseret ved en helhed og en overskuelighed, der gjorde den til en oase på IPM. Bag den imponerende opsætning stod Floradania Marketing. Med øje for tidens trend blev der vist potteplanter i lange baner, der pirrede de besøgende og gav nye ideer til hvor og hvordan, en plante skal bruges.

Og pressen, der repræsenterede både de trykte medier og TV, fik et godt indtryk af de danske gartnere på eksportmarkedet. Det indtryk blev givet videre til læsere og seere, der for en stund kunne nyde de flotte danske planter.

Fokus på trenden

Floradania Marketing spotter i samarbejde med PEJ-gruppen trenden, og giver detailhandlen og forbrugerne gode ideer til, hvordan potteplanter gøres moderigtige. Målet er at opdrage forbrugeren til at medtænke planter i indretningen inde såvel som ude. Og erstatte billedet af mormors støvsamler med et image som det levende element, der signalerer helhed, overskud og livsnydelse.

Ny brancheaftale med Energi-styrelsen

Dansk Gartneri har ved årsskiftet indgået en ny energiaftale med Energistyrelsen gældende for årene 2006-2008. Der er herved skabt mulighed for at opnå "aftaletilskud" til CO₂-afgifterne også i de kommende tre år.

Aftalens overordnede mål er en energibesparelse på 5% i 2008 set i forhold til gennemsnittet i den seneste aftaleperiode 2003-2005. Der har været enighed mellem Dansk Gartneri og Energistyrelsen om at opstille et energimål "pr. produceret enhed" i stedet for som nu "pr. m² væksthuseareal". Metodiske problemer og usikkerheder har dog bevirket, at dette mål har måttet opgives i denne omgang. Dansk Gartneri vil arbejde for at finde en løsning på metodeproblemerne til næste aftaleperiode.

Foreløbig har omkring 180 væksthusegartnerier med et samlet areal på ca. 3,5 mio. m² tilsluttet sig den fælles aftale.

CO₂-kvoter på dagsordenen

Af: Leif Marienlund

Kyoto-aftalen indebærer, at EU-landene samlet set har forpligtet sig til at reducere udledningen af klimagasser med 8% i 2008-2012 set i forhold til 1990. Byrdefordelingen mellem landene er imidlertid meget skæv. Mens Danmark har accepteret den store reduktionsforpligtelse på 21%, kan Holland nøjes med mere beskedne 6%, og i Sverige kan CO₂-udledningen endog stige med 3%.

Dyr klimamålsætning

Der er ingen tvivl om, at klimamålsætningen bliver dyr for Danmark, og det kan mærkes allerede nu. Konsulentfirmaet ECON har i en analyse foretaget for Landbrugsraadet beregnet, at den nuværende kvotepris på omkring 26 EUR indebærer en stigning i elprisen på godt 7 øre pr. kWh.

For væksthusegartnerierne - kvoteomfattede eller ej - er konsekvensen heraf en ekstra regning på ca. 16 mio. kr. årligt. Hertil kommer de særlige pro-

blemer for fjernvarmegartnerierne og udsigten til beskæring i kvotetildelingen fra 2008. Med den nævnte kvotepris vil en reduktion af kvoterne med eksempelvis 10% betyde en meromkostning på årligt 6 mio. kr. for de kvoteomfattede væksthusegartnerier. Og det er bestemt ikke det, gartnerierhvervet har brug for nu.

Større nationalt engagement

Der er brug for et større nationalt engagement i opnåelsen af klimamålsætningen, og foreløbig har flere miljøordførere fra regeringspartierne åbnet op for, at staten skal betale en større del af regningen.

Et foreløbigt svar på om staten vil påtage sig dette ansvar og hermed sikre blandt andet gartnerierne rimelige rammevilkår, vil kunne findes i den kvoteallokeringsplan for 2008-2012, som Danmark skal fremsende til EU-Kommissionen senest 1. juli 2006. Allokeringsplanen skal herefter følges op af en ny dansk CO₂-kvotelovgivning i efteråret 2006.

Dansk Gartneri mener:

- At regeringen ikke bør sende regningen for opfyldelsen af den store danske klimaforpligtelse videre til de konkurrenceudsatte virksomheder; men selv påtage sig et centralt ansvar for at målsætningen nås.
- At staten skal sikre dette gennem finansiering af energiprojekter i udlandet (JI/CDM projekter). Det vil tillige være den mest omkostningseffektive vej, idet CO₂-kreditter herfra kan opnås til omkring 1/2 af prisen for tilsvarende CO₂ kvoter. Se på Holland: Her har staten en målsætning om at tilvejebringe halvdelen af klimamålsætningen.
- At staten skal tildele alle kvoter ud fra gratis-princippet. Et eventuelt salg af 10% af kvoterne svarer til at tage af virksomhedernes kvote for at give staten en yderligere indtægt. Eller sagt på en anden måde - en ekstra skat.
- At det særlige basisårsproblem løses politisk ved en EU-kompensation til Danmark. Hvis ikke, må staten påtage sig regningen for forhandlingsfejlen.
- At CO₂-afgifterne og hermed dobbeltbeskatningen afskaffes hurtigst muligt.

Fjernvarmens fremtid truet

Af: Leif Marienlund

Da CO₂-kvotesystemet blev indført i Danmark, var det lovgivernes hensigt at beskytte fjernvarmekunder mod såvel prisstigninger som dobbeltregulering i form af samtidige CO₂-afgifter og omkostninger til kvotekøb. Denne målsætning er ikke opnået, for allerede i dag mangler gartnerernes fjernvarmeselskaber kvoter.

Mikael Petersen, der er formand for Bellinge/Fangel Fjernvarmeselskab, fortæller hvorfor:

"Problemet er i første omgang opstået som følge af, at Fynsværket har skiftet brændsel fra naturgas i basisårene til kul på nuværende tidspunkt. Det betyder i praksis, at vi til den samme varmeproduktion i dag har et kvoteunderskud på næsten 10%. Og problemet bliver endnu større af, at der ikke følger ekstra kvoter med, når væksthusearealet udvides."

Mikael Petersen er ikke optimistisk med hensyn til fremtidens fjernvarmepris.

"Inklusive kvoteomkostninger vil varmeprisen fra Fynsværkets port blive næsten fordoblet, og gartneriernes samlede varmeomkostninger vil stige

med omkring 50%. Men hvis vi har for få kvoter nu, hvordan vil det så ikke blive fra 2008, hvor tildelingen af kvoter vil blive reduceret?"

Kræver politisk fokus

Mikael Petersen frygter for hele fjernvarmens fremtid.

"Vi har været mange år om at op- og udbygge fjernvarmesystemet, og det her vil kunne undergrave det hele. Der er jo ikke længere nogen tilskyndelse til nyt byggeri i fjernvarmeområdet, når man skal regne med så store prisstigninger på varmen", siger han.

Den unge gartner vurderer, at løsningen skal findes i samspil med brancheorganisationen.

"Vi kunne hurtigt se, at vi havde behov for at få Dansk Gartneri til at hjælpe med at lægge det nødvendige politiske pres, og det stykke arbejde har de gjort utrolig godt. Dansk Gartneri har virkelig haft styr på, hvad der skal til for at finde en løsning. Det er også min opfattelse, at Energistyrelsen kan se, at der er et stort problem, men de er åbenbart i høj grad bundet af EU-regler".

Mikael Petersen vurderer, at hvis man ikke på den ene eller anden måde får skabt sikkerhed for, at erhvervet i de første år har de kvoter, der skal bruges, og samtidig får tilgodeset de ekstra m², der skal bygges i fjernvarmeområderne, så er fjernvarmetanken simpelthen død.

"Længere er den bare ikke," slutter en alvorlig Mikael Petersen.

Mikael Petersen frygter for hele fjernvarmens fremtid.

Så er der post...

...og flere med Dansk Gartneri som afsender. Dansk Gartneri har i det forgangne år udviklet sin elektroniske Nyhedstjeneste til også at omfatte et ugebrev, der holder medlemmerne orienteret om udviklingen i erhvervet.

Bevidst strategi

Udviklingen af et elektronisk ugebrev er et led i foreningens kommunikationsstrategi, der er formuleret med henblik på at udnytte de muligheder, etableringen af en ny hjemmeside åbnede op for for små 2 år siden. Ved på den måde at udnytte de tilstedeværende ressourcer bliver foreningens investering udnyttet optimalt.

Med styrkelsen af den elektroniske medieplatform er adgangen til informationer blevet lettet, ligesom profilen er blevet skærpet.

Skærpet profil

Med virksomhedsoverdragelsen af DEG GreenTeam 1. januar 2006 er Dansk Gartneri en erhvervspolitisk organisation, der udelukkende fokuserer på gartneriernes erhvervspolitiske interesser.

Orienteringen om foreningens aktiviteter sker via Nyhedstjenesten og hjemmesiden. Her er også nem adgang til erhvervspolitiske informationer, ligesom foreningens medlemmer har fået en mere fremtrædende plads med den nye profil.

Det er dog stadig en bred vifte af besøgende, der hver dag lægger vejen forbi:

www.danskgartneri.dk

Fælles for dem alle er, at de interesserer sig for gartnerierhvervet.

Spot på prisen

Af: Leif Marienlund

"Hvor svært kan det være at sammenligne prisen på en m³ naturgas i Danmark og i Holland?" De officielle listepreiser giver et hurtigt, men ikke særlig godt svar:

Den bedste metode til at finde en helt generel prisforskel mellem de to lande er løbende at sammenligne faste forward priser for en kommende 12 måneders periode. Og her kan Dansk Gartneri konstatere, at prisniveauet

Danmark	Holland
Listepris april 2006	Listepris 2. kvartal 2006
2,506 kr./m ³	1,987 kr./m ³ ¹⁾
¹⁾ Omregnet til dansk kalorieindhold	

Problemet ved ovenstående prissammenligning er, at der i virkelighedens verden ikke findes én samlet gaspris i hhv. Danmark og Holland, men et større antal forskellige priser - såvel faste som variable - der blandt andet er afhængig af individuelle rabataftaler, forbrugsstørrelser og forbrugsprofiler. Hertil kommer, at listepreiserne i de to lande bevæger sig op og ned i utakt som følge af forskellige metoder til prisregulering, og at den hollandske transmissionspris er afhængig af transportafstanden, hvilket ikke er tilfældet i Danmark.

Så én gang til: "Hvad er prisforskellen pr. m³?"

på selve naturgassen i en lang periode fra efteråret 2005 har været 20-25 øre lavere pr. m³ i Holland end i Danmark. Seneste sammenligning viser dog "kun" en forskel på 16 øre/m³. Hertil kommer, at også transportprisen generelt er omkring 10 øre lavere pr. m³ i Holland på sammenlignelige forbrug.

"Den danske merpris på naturgas er en alt for mærkbar hæmsko for konkurrenceevnen."

Den samlede danske merpris på 25-35 øre pr. m³ naturgas har de danske gartnerier ingen mulighed for at overvælte på produktprisen, og er en alt for mærkbar hæmsko for konkurrenceevnen.

Dansk Gartneri mener:

- At betalingen for transport af naturgas er urimelig høj.
- At der ikke er nogen logisk begrundelse for, at distributionsnettene skal være afskrevet allerede i 2014. Nettetenes levetid er nærmest uendelig, og en forlængelse af afskrivningsperioden vil have en mærkbar indflydelse på den samlede energipris.
- At kapacitetsbetalingen i transmissionsnettet bør reduceres. Så længe der ikke er kapacitetsproblemer i nettet, udgør denne betaling en urimelig ekstra omkostning for gartnerier og andre naturgaskunder med en skæv forbrugsprofil.
- At der skal være balance mellem decentrale producenters elafregning og omkostninger til køb af energi. Reguleringen af elafregningen bør derfor kobles til prisen på naturgas eller alternativt: kulpris + CO₂-kvotepris.

Fleksibelt elforbrug i gartnerier

Af: Leif Marienlund

Selvom elpriserne generelt er steget markant gennem det seneste år, er der fortsat perioder, hvor spotprisen på elmarkedet er lav. For eksempel i de timer, hvor elproduktionen fra vindmøllerne er uventet stor.

Dansk Gartneri har her arbejdet for, at denne elmængde kan nyttiggøres i gartnerierne frem for som nu stort set at forære den væk til for eksempel Norge. Dette kan ske via elpatroner og virksomheders deltagelse på reguler- og reservekraftmarkedet.

Opvarmning af væksthuse med el
Arbejdet har resulteret i, at der i februar blev fremsat lovforslag i Folketinget, der vil muliggøre opvarmning af væksthuse med el via en elpatron i gartneriernes akkumuleringstanke.

Lovforslaget indebærer, at den el, der anvendes til dette formål, kan modtages uden det sædvanlige PSO-tillæg på elprisen. Rent afgiftsmæssigt vil el til opvarmning af væksthuse tillige blive sidestillet med de øvrige energiformer (= tung proces). Med energiaftale vil CO₂-afgiften herefter komme til at udgøre 0,3 øre/kWh. Denne afgiftssats vil også blive gældende for eventuel opvarmning med el fra egen vindmølle.

Ordningen foreslås i første omgang tidsbegrænset til en 4-årig periode. EU-kommissionen vil efter Folketingets ved-

tagelse af loven også skulle godkende ordningen, der derfor realistisk set først vil kunne træde i kraft i løbet af efteråret.

Fleksibel anvendelse af vækstlys
Dansk Gartneri, DEG GreenTeam og Foreningen for Danske Kraftvarmeverker har i fællesskab udarbejdet et udviklingsprojekt om fleksibelt elforbrug i væksthusegartnerier. Grundtanken heri er, at det vil være økonomisk fordelagtigt for gartnerierne at deltage i reguler- og reservekraftmarkederne. Dette kan eksempelvis ske ved midlertidigt - og med hensyntagen til planteproduktionen - at slukke for vækstlys anlæg i perioder med behov for opregulering.

Projektet, der er finansieret af PSO-midler, vil dels skulle kortlægge, hvor stort gartnerierne potentiale er for fleksibelt elforbrug. De forskellige kulturers krav til lysintensitet og varighed heraf vil blive inddraget i kortlægningen. Dels vil projektet indeholde en konkret afprøvning med deltagelse af interesserede gartnerier.

Målsætningen er, at en afsluttende økonomiberegning viser så store økonomiske fordele for de deltagende gartnerier, at interessen for fleksibelt elforbrug kan blive udstrakt til store dele af væksthusektoren.

Gartneripark Fyn

Hvad gør gartnerierne, når erhvervet på europæisk plan er i vækst, og denne vækst i de senere år er gået uden om Danmark? Man bygger 280.000 kvadratmeter væksthuse med den nyeste teknologi og energjudnyttelse med gode logistikmuligheder.

Med inspiration fra Holland og Tyskland har en arbejdsgruppe med sekretariat hos Fyns ErhvervsCenter siden 2004 udarbejdet planer for en Gartneripark Fyn, der skal bringe dansk gartneri tilbage på omgangshøjde med de europæiske konkurrenter. Visionen for Gartneripark Fyn er at være en fleksibel produktionsenhed for flere gartnerier, som gennem samarbejde og fællesfaciliteter skal opnå stordriftsfordele, som bidrager væsentligt til at styrke konkurrenceevnen.

Dansk Gartneri sidder med i styregruppen, der i efteråret 2005 og foråret 2006 har gennemført et forprojekt finansieret af Fyns Amt. Og fra folkene bag styregruppen skorter det ikke på visioner. Ambitionen er, at de første gartnerier skal flytte ind i de nyopførte væksthuse i efteråret 2007.

Indtil videre har interessetilkendegivelserne været mange og positive, så forhåbentlig realiseres planerne, der skal give dansk gartnerierhverv et tiltrængt løft ind i fremtiden og markere en ny æra for erhvervet.

BESØG

www.gartneriparkfyn.dk

Handelspolitik

- Sikring af danske eksportmarkeder

Af: Helle Græsted Bennedsen

Omkring 80% af den danske pottaplanteproduktion går til eksport med Tyskland og Sverige som de største aftagere. Det er dog vigtigt løbende at opøge nye markeder for en fortsat udvikling af erhvervet. I 2005 er der således arbejdet – og opnået resultater – på det norske, canadiske og amerikanske marked.

Krav om reduktion af norske toldsatser

De norske toldsatser på specielt småplanter, stiklinger og pottplanter er meget høje og en alvorlig hindring for den danske eksport til Norge. I forbindelse med den seneste EØS-aftale fra 2003 blev de norske toldsatser på bl.a. småplanter og stiklinger ganske vist reduceret, men kun til det niveau, som satserne hidtil var blevet administreret på. Handelsindrømmelserne var derfor i praksis uden betydning.

Dansk Gartneri har i det forløbne år derfor arbejdet intensivt på, at der i forbindelse med den kommende genforhandling af EØS-aftalen opnås betragtelige reduktioner af de norske toldsatser. Foreningen har derfor sammen med planteeksportørerne udarbejdet en prioriteret liste over planteprodukter, hvor der ønskes reduktioner af toldsatserne.

Fødevareministeren har givet tilsagn om at ville arbejde for at få gennemført erhvervets ønsker, og også EU-Kommissionen har tilkendegivet, at man arbejder på indrømmelser fra norsk side. Men endnu er forhandlingerne mellem EU og Norge ikke indledt, og Dansk Gartneri har derfor presset på over for de danske forhandlere for at få gang i forhandlingerne hurtigst muligt.

Norge er et vigtigt marked for danske stiklinger og pottplanter, og eksportpotentialet er stort, hvis tolden reduceres.

"Vi regner med, at eksporten af småplanter og urodede stiklinger vil kunne øges med ca. 30%, og eksporten af pottplanter måske fordobles, hvis toldsatserne forsvinder", siger salgskonsulent Aage Jensen fra GASA Young Plants.

Rosenstiklinger til Canada

Efter intense forhandlinger mellem Plantedirektoratet og de canadiske plantesundhedsmyndigheder lykkedes det i efteråret 2005 at få ændret den canadiske plantesundhedslovgivning således, at import fra Danmark af rosenstiklinger nu er tilladt.

De enkelte virksomheder skal dog godkendes af Plantedirektoratet, og der stilles krav til virksomhedernes produktion og håndtering af stiklingerne. Flere virksomheder er blevet godkendt, og en af dem er Gartnerierne Ove Nielsen A/S.

"Med ændringen af den canadiske lovgivning er det nu muligt for os at eksportere urodede stiklinger. Der er ganske vist ikke tale om eksport af store mængder stiklinger, men det vigtige for os som forædlere er, at vi nu kan eksportere stiklinger af nye sorter, som skal bruges til videre opformering og produktion i Canada og USA", siger direktør Ove Nielsen.

Eksport til USA

Efter mere end 25 års arbejde på en åbning af det amerikanske marked er en dansk eksport af pottplanter i voksemedie snart en realitet. I foråret 2004 fremsatte de amerikanske plantesund-

hedsmyndigheder et lovforslag om at tillade import af jule- og påskeaktus fra Danmark og Holland. Efter en gennemgribende risikoanalyse var konklusionen, at import fra disse to lande ikke ville udgøre en plantesundhedsmæssig risiko for USA's egenproduktion af de to kulturer.

Efter at have gennemført en høringsprocedure, hvor der kun var få indvendinger mod forslaget, blev dette vedtaget og offentliggjort med virkning fra den 1. maj 2006. Efterfølgende skal der indgås en bilateral aftale mellem de amerikanske plantesundhedsmyndigheder og Plantedirektoratet, og derudover skal de danske gartnerier, der er interesserede i at eksportere, opfylde en række krav, bl.a. til indretning af deres væksthuse.

Dansk Gartneri er meget tilfreds med, at der endelig åbnes for dette marked med et meget stort eksportpotentiale, og der arbejdes nu videre med at få tilladelse til eksport af flere planteslægter. Den næste i rækken er Campanula – klokkeblomst.

Ove Nielsen drøfter gartnerierhvervets udfordringer med skatteminister Kristian Jensen.

Planlægning af finansåret 2007

Af: Flemming Nør-Pedersen

Ønsker man indflydelse på de politiske processer, gælder det om at være på forkant og velforberedt. Derfor er Dansk Gartneris arbejde med finansloven for 2007 begyndt tidligt, men langt fra afsluttet endnu.

Allerede i januar 2006 var der møde i Landbrugsraadet, hvor Dansk Gartneri spillede ind med sine ønsker. Et af de vigtigste ønsker til finansloven for 2007 er et øget økonomisk engagement fra staten i gennemførelse af CO₂-reduktionsprojekter.

Dansk Gartneri har kraftigt understreget, at den nuværende dobbeltregulering af CO₂-området med både afgifter og kvoter bør ophøre, således at den danske CO₂-afgift på erhvervslivets energiforbrug afvikles. Herudover har Dansk Gartneri spillet ind, at den offentlige

medfinansiering af plantesundhedskontrollen og herkomstkontrollen bør forøges, idet kontrolomkostningerne på disse to områder løber løbsk til skade for producenternes konkurrenceevne.

Efter en proces i Landbrugsraadets ØP-udvalg, hvor Poul Thage Pedersen repræsenterer Dansk Gartneri, er erhvervets indspil til finansloven for 2007 nu indarbejdet i det papir, som danner udgangspunkt for Landbrugsraadets henvendelser til

finansministeren, fødevareministeren, familie- og forbrugerministeren, videnskabsministeren m.fl.

Henvendelserne følges op med politiske kontakter til centrale folketingsmedlemmer i løbet af foråret 2006. I slutningen af august 2006 præsenteres regeringens finanslovsforslag, og den egentlige politiske proces begynder.

Et eksempel på samarbejde

Landbrugsraadet lancerede i 2005 ugemagasinet FoodCulture, der omhandler fødevarer og andelsvirksomheder. Formålet med FoodCulture er at skabe større viden om fødevarerhvervet.

Dansk Gartneri har i de seneste år øget samarbejdet med Landbrugsraadet. Og med lanceringen af FoodCulture er endnu en mulighed for gavnligt samarbejde opstået.

Dansk Gartneri betragter i dag FoodCulture som et erhvervsrelateret medie, der gerne bringer erhvervets budskaber til torvs. Proceduren er enkel: Dansk Gartneri kender til de gode historier i erhvervet. Vi stykker en historie sammen, der består af lige dele fakta, en gartner i kød og blod samt måske et ekspertudsagn. Historien "sælges" til FoodCulture, som går videre med den journalistiske bearbejdning af historien.

FoodCulture udsendes til både interne og eksterne interessenter – også pressen, der tager vores historie, hvis den er interessant.

Kombineret med kontakter til de store landsdækkende medier udnytter vi i samarbejdet med FoodCulture vores ressourcer optimalt. Vi bruger etablerede og velfungerende medier, der når ud til en bred målgruppe.

Næste gang du læser en gartnerihistorie, så tænk på, at den måske har været igennem presse-møllen i Dansk Gartneri og Landbrugsraadet.

Ny forordning om plantebeskyttelsesmidler

Af: Helle Græsted Bennedsen

Efter flere års tilløb til en revision af EU-direktivet om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler er et forslag til ny forordning nu endelig undervejs. For gartnerierhvervet er det helt centrale spørgsmål i forordningen indførelse af godkendelse af plantebeskyttelsesmidler inden for zoner med sammenlignelige klimatiske og økologiske forhold. For godkendelseszonerne vil få stor betydning for, om erhvervet fremover har de nødvendige plantebeskyttelsesmidler til rådighed.

Danmark i en nordlig klimazone?

I forslaget opereres der med tre klimazoner. For plantebeskyttelsesmidler til anvendelse i væksthuse foreslås dog en zone.

Danmark er placeret i den nordlige zone sammen med Sverige, Finland og de baltiske lande, hvilket efter erhvervets opfattelse vil medføre store problemer med fremover at få godkendt de nødvendige plantebeskyttelsesmidler. Da gartneri og frugtavl kun udgør et beskedent areal i den nordlige zone, vil denne sandsynligvis blive nedprioriteret af kemikaliefirmaerne. Derved risikerer erhvervet, at der ikke

Politikerne har ved selvsyn konstateret konsekvenserne af mangel på nye midler. MF Jørn Dohrmann har været på besøg hos frugtavler Jan Jager.

bliver godkendt nye plantebeskyttelsesmidler i tilstrækkeligt omfang i Danmark, og det vil medføre alvorlige negative konsekvenser for den fremtidige produktion.

Dansk Gartneri arbejder derfor kraftigt på, at Danmark placeres i den mellemeuropæiske zone sammen med bl.a. Holland, Tyskland og England, hvor produktions- og plantesundhedsmæssige forhold er meget lig de danske, og hvor det kan forventes, at alle de nye midler til gartneri og frugtavl vil blive introduceret.

Et yderligere argument for en placering i den mellemeuropæiske zone er, at der allerede er etableret et samarbejde mellem Danmark og en række mellemeuropæiske lande om udveksling af data for effektivitet og pesticidrester til brug for godkendelse af nye midler. En placering i samme godkendelseszone som disse lande vil derfor være en stor fordel for erhvervet.

Intensivt politisk fodarbejde

Dansk Gartneri har sammen med Dansk Landbrug rettet henvendelse til såvel EU-Kommissionen som miljøministeren om spørgsmålet, ligesom der ved kontakt til en række politikere gennem det forløbne år har været arbejdet på at få opbakning til erhvervets ønske om placering af Danmark i den mellemeuropæiske godkendelseszone.

Både fødevareministeren og en række politikere er helt på linie med erhvervets ønske til Danmarks placering. Derimod har miljøministeren endnu ikke fastlagt sin officielle holdning til spørgsmålet

om, hvorvidt der skal indføres godkendelseszoner eller ej, samt hvor Danmark i givet fald skal være placeret.

Stor betydning for den enkelte producent

Muligheden for at få godkendt plantebeskyttelsesmidler inden for godkendelseszoner vil få stor betydning for den enkelte producent, da zonerne vil medvirke til at løse de store problemer med manglende plantebeskyttelsesmidler, som gartnerne og frugtavlere i stigende grad oplever.

I 2004 oplevede erhvervet en stigning i fundet af pesticidrester, da man pga. manglende godkendelse af Fungazil kun havde midlet Amistar til bekæmpelse af meldug i agurker. Dette er en udvikling, som erhvervet ikke vil acceptere, og hvor godkendelseszoner kan afhjælpe.

"Det handler ikke om, at vi skal have samtlige plantebeskyttelsesmidler til rådighed, men at vi hurtigst muligt skal have adgang til de nyeste, mest effektive og miljøskånsomme midler", siger frugtavler Jan Jager og fortsætter:

"Dette kan medvirke til at reducere forbruget af plantebeskyttelsesmidler, fordi vi kan undgå resistens og dermed undgå at sprøjte hyppigere og hyppigere med de gamle, slidte midler. Desuden gælder for mange af de nye midler, at nedbrydningstiden i produkterne er kortere, og dermed får vi også færre pesticidrester".

Jan Jager vurderer, at godkendelseszoner kan afhjælpe problemet med manglende midler.

"Til bekæmpelse af lus har vi kun Pirimor til rådighed, og det kun så længe midlet stadig er på lager, fordi den nye godkendelse af midlet ikke omfatter anvendelse til æbler", siger han.

Et nyt og skånsomt middel, Mospilan, er godkendt i visse andre lande, og her ville godkendelseszonerne kunne medvirke til, at midlet også blev godkendt i Danmark, mener Jan Jager.

Gebyrer for plante- sundhedskontrol

Af: Helle Græsted Bennedsen

Gennem de senere år har erhvervet oplevet kraftige stigninger i gebyrerne for avls-, eksport- og herkomstkontrol af planter. Med et faldende aktivitetsniveau på de tre kontrolområder forudser Dansk Gartneri, at omkostningerne for de enkelte virksomheder vil stige yderligere i de kommende år.

Denne situation er uacceptabel for erhvervet, da produktionen af planter er stærkt eksportorienteret, og de reelle omkostninger til tilsvarende kontrol i vore konkurrentlande er langt lavere. Det medfører en svækket konkurrenceevne for de danske producenter i forhold til producenterne i de øvrige store eksportlande.

Effektiviseringer, tak

Dansk Gartneri har derfor taget skarpt afstand fra gebyrforhøjelserne i forbindelse med høringerne og i stedet krævet, at Plantedirektoratet effektiviserer kontrollen for ad denne vej at reducere omkostningerne og dermed nedsætte gebyrsatserne.

I 2005 er der igangsat et forenklingsarbejde i Plantedirektoratet med det formål at reducere virksomhedernes administrative byrder. Målet er en reduktion på op til 25% inden 2010.

Dansk Gartneri er repræsenteret i direktoratets forenklingssudvalg, og har her specielt peget på øget egenkontrol i virksomhederne samt forbedret elektronisk udveksling af data mellem Plantedirektoratet, producenter og eksportører som nogle af de tiltag, der kan medvirke til reduktion af virksomhedernes omkostninger til plantesundhedskontrollen.

Arbejdet med forenklingerne er sat i gang i begyndelsen af 2006. Således er eksportørerne og Plantedirektoratet i fællesskab i færd med at få

de tekniske løsninger på plads for en elektronisk udveksling af data fra Plantedirektoratet til eksportørerne om hvilke planter, direktoratet har givet en bestemt godkendelse eller et forbud. Fordelen er, at eksportørerne allerede ved bestilling af planterne kan sikre, at det pågældende parti er godkendt til det aktuelle modtagerland og dermed undgå afvisninger af planter ved eksportkontrollen. Resultatet vil være sparet tidsforbrug og dermed omkostninger hos både eksportører og Plantedirektoratets kontrollører.

Egenkontrol på prøve

Med hensyn til egenkontrol i virksomhederne har direktoratet indledt en prøveordning med to gartnerier, hvor det vurderes, hvilke dele af virksomhedernes kvalitetsstyringssystemer, der kan indgå i eller erstatte dele af direktoratets fysiske kontrol af planterne. Målet er her igen at reducere omkostningerne, fordi kontrollørerne kan spare tid ved at anvende resultaterne fra virksomhedernes egne kvalitetsstyringssystemer.

Trods disse tiltag betyder udviklingen i aktivitetsniveau og økonomi i de tre kontrolordninger sammenholdt med den økonomiske belastning for den enkelte virksomhed, at Dansk Gartneri over for fødevareministeren har rejst den mere principielle problemstilling omkring erhvervets finansiering af kontrollen, idet foreningen finder, at der fremover er et behov for offentlig medfinansiering af kontrolordningerne.

For få til at betale regningen

Plantedirektoratets EU-pligtige overvågning af karantæneskadegørere sker i dag delvis via den brugerfinansierede avlskontrol. Erhvervets holdning er imidlertid, at denne opgave bør være underlagt fuld offentlig finansiering.

Dansk Gartneri har derfor konkret foreslået, at de omkostninger, der medgår til ét årligt besøg i virksomhederne, og som må vurderes at udgøre den generelle overvågning af karantæneskadegørere, dækkes af offentlig finansiering. Beløbet udgør ca. 3 mio. kr. årligt. Dertil kommer herkomstkontrollen, som er en administrativ dyr ordning og kendetegnet ved, at relativt få virksomheder er omfattet af ordningen. Dansk Gartneri har derfor foreslået, at de administrative omkostninger offentligt medfinansieres med 0,5 mio. kr. årligt.

Fødevareministeren har over for Dansk Gartneri understreget, at det generelt er regeringens politik, at kontrolordningerne skal være brugerfinansierede, men har samtidig vist forståelse for erhvervets særlige problemstilling, at finansiering af kontrolordningerne hviler på relativt få virksomheder, og omkostningerne til kontrollen derfor er høje for den enkelte virksomhed.

Innovationsordningen i Folketinget

Af: Bjarne Pugholm Johansen

Dansk Gartneri og Dansk Landbrug har i fællesskab taget en række initiativer i forbindelse med Folketingets Fødevarerudvalgs behandling af et

lovforslag til ændring af innovationsordningen. Lovforslaget, der er fremsat af fødevarerminister Hans Chr.

Schmidt, varslede skærpede krav om tilbagebetaling af tilskud.

Organisationernes henvendelse til og foretræde for Folketingets Fødevarerudvalg har sammen med opfølgende møder med centrale politikere i udvalget, herunder udvalgets formand Chr. H. Hansen (DF), givet anledning til en række spørgsmål til fødevarerminister Hans Chr. Schmidt vedrørende reglerne for tilbagebetaling, mulighed for tilskud til testmarkedsføring m.v.

Som konsekvens af spørgsmålene og de politiske forhandlinger med regeringens støtteparti Dansk Folkeparti har fødevarerministeren ændret lovforslaget, så små og mellemstore virksomheder, der gennemfører projekter med tilskud under innovationsordningen på ikke over 750.000 kr., fremover fritages for tilbagebetaling for tilskud ydet på grundlag af virksomhedens to første projektansøgninger regnet fra ikrafttrædelsen af de justerede tilbagebetalingsregler. Bagatelgrænsen på 100.000 kr. for øvrige tilskudsmodtagere og projekter samt

fritagelse for tilbagebetaling ved opbygning af innovationskompetencer fastholdes.

For gartnerierhvervet er ændringen en væsentlig forbedring i forhold til reglerne i lovforslaget, hvor fritagelsesgrænsen på 750.000 kr. for små og mellemstore virksomheder kun gælder, hvis det er første gang virksomheden modtager tilskud under enten innovationsordningen eller den tidligere produktudviklingsordning.

Også mulighederne for tilskud til testmarkedsføring af de nye produkter bliver bevaret. I det udkast til lovforslag, som organisationerne fik i høring, var denne adgang helt fjernet.

Dansk gartneri har stor gavn af innovationsordningen i forbindelse med udviklingen af nye produkter og produktionsmetoder. Det samlede tilskud til innovation har de senere år ligget på 25-30 mio. kr. inklusive tilskud til "forskningspakker" inden for frugt/grønt samt prydblplanter.

Nye tilskudsmuligheder i 2006

Af: Bjarne Pugholm Johansen

For at styrke udviklingen i landdistrikterne fremlagde fødevarerminister Hans Chr. Schmidt den 8. april 2005 et katalog over nye indsatsområder i det danske landdistriktsprogram for 2006. Først og fremmest en ordning med tilskud til udbredelse af ny miljøteknologi, som i en årrække har været højt prioriteret på Dansk Gartneris ønskeliste.

Overvældende interesse

Finansieringen af den ekstra indsats kommer i det væsentlige fra omlægningen af landbrugspolitikken, hvor der nu er introduceret en modulation. Det vil sige en planlagt reduktion af den direkte støtte efter Enkeltbetalingsordningen og overførsel af provenuet til landdistriktsprogrammet. Sammen med opsparede midler blev der ekstra 320 mio. kr. at gøre godt med i 2006, som er sidste år i programperioden 2000-2006.

"Interessen for især de nye tilskudsordninger til miljøteknologi har

været overvældende", siger Poul Erik Brandt, der er fuldmægtig i Direktoratet for FødevarerErhverv. "Allerede den første dag modtog vi 43 ansøgninger fra gartnerier og 88 ansøgninger fra landbruget. Derfor var der ikke tilstrækkelige midler på det foreløbige budget på 40 mio. kr. til alle ansøgninger".

Som en del af aftalen om landdistriktsprogrammet med Dansk Folkeparti har regeringen derfor overført ekstra 50 mio. kr. til investeringer i ny miljøteknologi. Det har betydet, at alle kvalificerede ansøgninger, der blev modtaget den første ansøgningsdag - den 9. januar 2006 - er blevet imødekommet.

"Jeg glæder mig over, at så mange er parate til at give sig i kast med ny miljøteknologi", udtaler Chr. H. Hansen, Dansk Folkeparti, i forbindelse med aftalen med regeringen om flere penge til investeringerne.

Miljøforbedrende projekter

Gartnerierhvervets 43 ansøgninger omfatter typisk avancerede arbejdsmiljøforbedrende transport- og pakkeanlæg samt nye tekniske løsninger inden for reduktion af energi-, næringsstof- og pesticidforbrug. Ansøgerne modtager et tilskud på 40% af de tilskudsberettigede investeringer.

Udover de 90 mio. kr. anvender Direktoratet for FødevarerErhverv i 2006 godt 20 mio. kr. til en ny tilskudsordning for pilot- og demonstrationsprojekter i primærjordsbruget og forædling/forarbejdning med 50% medfinansiering fra fondene. Heraf har ansøgninger med medfinansiering fra Gartneribrugets Afsætningsudvalg (GAU) modtaget i alt 2 mio. kr. Pilot- og demonstrationsprojekter inden for gartneri og frugtavl omfatter eksempelvis demonstration af nye plantebeskyttelsesmidler og reduktion af energiforbrug i væksthuse.

Implementeringen af Enkeltbetalingsordningen

Af: Bjarne Pugholm Johansen

Ved reformen af EU's landbrugspolitik er det direkte tilskud til producenterne - hektartilskuddet m.m. - blevet afløst af Enkeltbetalingen. Som et af de få lande har Danmark i den forbindelse valgt at udvide kredsen af tilskudsmodtagere til også at omfatte produktionen af frugt, grønt og kartofler.

EU har fastsat et loft over det støtberettigede areal i Danmark på 33.740 ha. I alt har 3.600 produ-

center søgt om rettigheder til dyrkning af frugt, grønt og kartofler, som er nødvendige for at kunne få enkeltbetalingsstøtte til arealer med disse afgrøder. Da det ansøgte areal overskrider loftet, har det været nødvendigt at reducere tildelingerne til producenterne med ca. 5%. Alle bliver således berørt forholdsmæssigt ens af overskridelsen.

Godt modtaget

Størstedelen af producenterne fik udbetalt støtten på 2.240 kr. pr. ha. inden udgangen af 2005. Det samlede tilskud til producenter af frugt og

grønt (ekskl. kartofler) kan opgøres til ca. 30 mio. kr. om året.

"Det er dejligt at have modtaget disse penge, der er en ekstra indtægt", udtaler Svend Erik Jensen, Frugt og Grønt Rådgivningen. "Og det stiller os med grøntsager og kartofler lige i konkurrencen med producenter af andre afgrøder, når vi skal forhandle prisen på forpagtede arealer".

"Papirarbejdet har ikke været overvældende," tilføjer Svend Erik Jensen. "Alt i alt har jeg nok brugt 10.000 kr. til konsulentbistand i for-

bindelse med opstarten, men det bliver ikke nødvendigt de kommende år. Med et godt kortmateriale er det faktisk blevet nemt at lave både gødningsplan, gødningsregnskab og ansøgning om Enkeltbetaling. Og det hele elektronisk".

Betalingsrettigheder

Træfrugt, juletræsplantager og størstedelen af planteskolearealer m.v. betragtes som permanente afgrøder, som EU ikke tillader støtte til. I Danmark har vi dog fået en særlig ordning - omstruktureringsprogrammet for permanente afgrøder - som betyder, at

disse arealer senere kan lægges tilbage til landbrugsproduktion med betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Betalingsrettigheder fra den nationale reserve kan søges første gang i 2006. Potentielle ansøgere bør være opmærksomme på, at der til disse rettigheder knytter sig særlige betingelser, som er fastsat i rådsforordningen. Først og fremmest skal rettighederne benyttes hvert år i 5 år for ikke at blive tabt. I den periode kan rettighederne ikke sælges - hverken med eller uden jord.

Nyt landdistriktsprogram på vej

Af: Bjarne Pugholm Johansen

Dansk Gartneri har de seneste år arbejdet intenst for at sikre gartnerierhvervets interesser i det danske landdistriktsprogram. EU's rådsforordning for den kommende periode 2007 - 2013 er vedtaget, og arbejdet med udarbejdelsen af den nationale strategi for Danmark ved at være afsluttet. Det konkrete indhold - støtteordningerne - er der endnu ikke taget stilling til.

Dialog om udviklingen

Direktoratet for Fødevarerhverv har taget en række nye metoder i brug for at komme i dialog med befolkningen i landdistrikterne og interesseorganisationer, forskningsinstitutioner m.v.

"Kommissionen lægger vægt på partnerskaber, så vi har afholdt en række dialogmøder for fagfolk og herefter møder rundt i landet for almindelige borgere for at få dialogen om landdistrikternes udvikling", fortæller Rita Munk, der som specialkonsulent i Direktoratet for Fødevarerhverv står i spidsen for den proces, der fører til et nyt landdistriktsprogram i Danmark.

Rita Munk glæder sig over resultaterne af arbejdet, der trods forventede besparelser i budgettet nok levner plads til nye tiltag. Innovation er således efter en stor dansk indsats kommet med i rådsforordningen.

Fokus på innovation

"Fremover er det muligt at yde støtte til udviklingsarbejde, som for eksempel sigter på udviklingen af nye pro-

dukter eller produktionsmetoder", fortæller Rita Munk og understreger, at egentlig forskning fortsat ikke kan medfinansieres med EU-midler.

Hun vurderer, at globaliseringen er den væsentligste grund til, at innovation er kommet ind under landdistriktspolitikken.

"Set i det helt store perspektiv drejer det sig for virksomhederne i landdistrikterne om at ruste sig til øget konkurrence", siger Rita Munk og tilføjer, at samarbejder imellem statslige institutioner, rådgivningstjenester og virksomheder bliver særlig vigtige for at sikre, at viden og forskningsresultater er tilgængelige for virksomhederne.

National strategi

Som noget nyt skal der udarbejdes en national strategi for fordelingen af landdistriktsmidlerne.

"Strategien skal angive prioriteringerne og vise balancen i budgettet. Strategien bliver

på den måde forudsætningen for de konkrete ordninger", siger Rita Munk, og peger på, at rådsforordningen forpligtiger medlemslandene til at bruge mindst 10%, 25% og 10% af midlerne inden for akserne I-III.

"I det kommende program skal der også afsættes mindst 5% til lokale aktionsgrupper - i programmet kaldet LEADER. Pengene vil formentlig overvejende blive brugt inden for akse III, som vedrører livsbetingelser på landet", siger Rita Munk, men påpeger, at midlerne også vil kunne anvendes inden for akse I og akse II, som ved-

rører henholdsvis vækst & udvikling og miljø.

Set i internationalt lys har Danmark i 2000 - 2006 benyttet relativt få penge på vækst og udvikling og relativt mange penge på miljøforanstaltninger, men det er Rita Munks vurdering, at det er en situation, der er gældende for flere andre lande.

Miljøteknologi stadig med

Inden for gartnerierhvervet har interessen for nogle af de nye tilskudsordninger i 2006 været overvældende. Det gælder ikke mindst muligheden for tilskud til investeringer i ny miljøteknologi.

"Miljøteknologi indgår lige nu i planerne for det kommende landdistriktsprogram. Miljøtilskud kan være andet end et arealbaseret tilskud, så tilskud til demonstrationsprojekter og investeringer i ny miljøteknologi kan blive en realitet", siger Rita Munk, der dog ikke forventer, at generelle investeringstilskud igen bliver en del af programmet.

Det nye landdistriktsprogram træder i kraft ved årsskiftet, men det forudsætter både Kommissionens godkendelse af det danske landdistriktsprogram, og at budgettet er endelig på plads.

"Det bliver formentlig tæt på 1. januar 2007", vurderer Rita Munk.

EU's rådsforordning for landdistriktsprogrammet 2007-2013 indeholder tre akser og et LEADER-program:

Akse I: Forbedringer af konkurrenceevnen i jordbruget (min. 10%)

Akse II: Miljø- og arealforvaltning (min. 25%)

Akse III: Livskvalitet og erhvervsudvikling på landet (min. 10%)

LEADER: Dvs. lokale aktionsgrupper, der arbejder på tværs af akserne (min. 5%)

Fremtidens forskning

Jan Hassing giver indspil om gartnerierhvervets forskningsbehov til leder af Landbrugsraadets afdeling for Fødevarer- og forskningspolitik Annette Toft.

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

Regeringen argumenterer for, at Danmark skal være den førende nation inden for forskning og innovation.

Det danske gartnerierhverv er specielt involveret i den forskningsindsats, som finder sted på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) samt i Danmarks Jordbrugsforskning (DJF). Begge forskningsmiljøer er imidlertid under pres, og nærmer sig et kritisk minimum.

Under pres

Denne udvikling bekymrer adm. direktør i Dansk Gartneri, Jan Hassing.

"Gartnerierhvervet er p.t. inde i en brydningstid, og netop derfor er det vigtigt at holde sammen for at sikre forskningsindsatsen. Erhvervet har brug for nytænkning og effektiviseringer af hele produktionsforløbet, og i den sammenhæng er forskning en afgørende faktor", vurderer han.

Netop for at styrke forskningsindsatsen inden for erhvervet blev videnkon-sortiet Team Horticulture etableret i

2004. Målet var at mindske afstanden mellem forskning og bruger for på den måde at udnytte ressourcerne via optimering af samarbejdet mellem rådgivning, forskning og undervisning.

"Team Horticulture er en vigtig brik i at sikre et fagligt netværk og miljø, der inden for gartneriområdet kan være det centrale på forskningsområdet", siger Jan Hassing.

Udvikling og innovation

Derfor understreger han også, at grundlaget for Team Horticulture skal sikres i den kommende universitetsreform.

"Dansk Gartneri er tilhænger af en reform af universitetsstrukturen, hvor sektorforskningen knyttes tættere til universiteterne. For gartnerierhvervet er det essentielt, at der er mulighed for at koordinere indsatserne for derigennem at styrke indsatsen", siger Jan Hassing.

Børsting-udvalget

Regeringen nedsatte i juni 2005 et udvalg ledet af adm. direktør i DLG Asbjørn Børsting og med deltagelse af formændene for hhv. KVL og DJF. Opgaven var at give anbefalinger til en bedre integration af forskningen på KVL og DJF.

Børsting-udvalget foreslog 1. november 2005 en fusion af KVL, DJF, Danmarks Fødevarerforskning, MAPP-centret ved Handelshøjskolen i Århus, BioCentrum ved DTU samt dele af Danmarks Miljøundersøgelser og dele af Risø.

Ideen er at skabe et samlet dansk universitet på fødevarerområdet. Det nye University for Natural Resources and Nutrition (UNN) skal omfatte dansk forskning inden for fødevarer, bioteknologi, natur, miljø og kost/ernæring.

3 skarpe til Gert Karkov

Viceformand i Dansk Landbrug og jordbrugets repræsentant i vækstforum i region Syddanmark.

Hvorfor er du gået ind i det nye vækstforum?

Jeg er gået ind i det nye vækstforum, fordi den regionale erhvervs-politik er vigtig for jordbrugs- og fødevarerhvervet. Vi er en af de bærende erhvervssektorer i regionen, og en af de mest internationalt orienterede. Det er vigtigt, at vi får fortalt om den meget store økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekt, som vores erhverv har.

Hvad kan jordbrugs- og fødevareresektoren forvente af dit arbejde?

Mit arbejde i vækstforummet skal sikre, at jordbrugs- og fødevarerhvervet prioriteres som et af regionens indsatsområder. Der skal i uddannelsessektoren fokus på jordbrugs- og fødevarerområdet, og vores sektor skal med, når der prioriteres midler til udvikling af erhvervslivet.

Erhvervsudviklingspolitikken har mange instrumenter at spille på. Der fokuseres særligt meget på erhvervs- og kompetenceklynger. Her er gartnerierhvervet på Fyn sammen med Årsløv og hele gartneriteknikindustrien en klassisk klynge, der kan sættes på at understøtte og udvikle.

Hvad er jeres økonomiske råderum?

Det permanente vækstforum vil formentlig få mere end 100 mio. kr. til at udmønte erhvervsudviklingspolitikken i regionen. Hvordan disse midler skal fordeles, er endnu helt uafklaret. Vi arbejder i øjeblikket på en samlet strategi for regionen, men EU's rammeprogrammer for strukturfondene åbner for styrkelse af fyrtårnerhvervene, herunder gartneriet.

Blæser vinden den rigtige vej for dansk frugt og grønt?

Af: Lotte Hyldgaard Smidt

I programmet "Hjemmeservice" på DR2 lancerede Mik Schack ideen om en dansk madkanon (ja, læs kanon som i den man skyder af). Og selvfølgelig var dansk frugt og grønt med. Diskussionen gik på, hvor vigtigt det er at støtte op om de danske produkter, fordi kvaliteten og smagen er bedre. Og man skal købe dem i sæsonen, hvor de smager bedst.

Men det kræver, at flest muligt bliver ved med at fortælle, hvorfor det er vigtigt med en ordentlig kvalitet af råvarerne. Og så skal varerne være i butikkerne, så forbrugerne har en valgmulighed.

Den gode historie

"Den opfordring tager vi op. Vi vil i GAU fortælle den gode historie om produkterne, og sætter i 2006 fokus på markedsføring i butikkerne," siger Allan Rømer, formand for GAUs Arbejdsudvalg for grøntsager.

Et af nøgleordene for 2006 er samarbejde og partnerskaber med detailhandlen. Arbejdsudvalgene i GAU

samarbejder med 6 om dagen, og derfor bliver budgetterne i år brugt på at få udviklet detailhandelskoncepter for dansk frugt og grønt. Koncepter, som den enkelte detailkæde kan bruge i sin egen profilering og markedsføring.

Allan Rømer forventer sig meget af både samarbejdet og de nye koncepter, og han bakkes op af Laurits Balle, formand for GAUs Arbejdsudvalg for frugt og bær.

"Efter en lang periode præget af prisfokusering er det mit indtryk, at detailhandlen igen er åben for en profilering på dansk frugt og grønt", siger Laurits Balle.

Men begge er enige om, at det er en strategi, der tager tid, da man er nødt til at udvikle detailhandelskoncepterne målrettet til den enkelte kædes profil og herefter samarbejde med kæden om at færdiggøre konceptet.

"Investeringen er helt bestemt værd at foretage. Ved hjælp af partnerskaberne har vi mulighed for at differentiere vores produkter og dermed nå en gruppe forbrugere, som vi tidligere ikke i så høj grad har haft fat i", siger en tilfreds Laurits Balle.

EU-ansøgning

GAU har indgivet en EU-ansøgning under overskriften Frugt og grønt – friskhed og sundhed. Programmet udgøres af tre delprojekter, og målsætningen er at øge danskernes daglige forbrug af frugt og grønt samt sørge for de positive præferencer.

Bliver EU-ansøgningen godkendt, bliver der tale om ca. en fordobling af markedsføringsbudgettet i forhold til i dag. Halvdelen vil blive betalt af GAU, og den anden halvdel vil blive EU-finansieret.

Laurits Balle, formand for GAUs Arbejdsudvalg for frugt og bær

"Vi håber selvfølgelig, at EU-ansøgningen går igennem, så vi får endnu bedre muligheder for at markedsføre vores produkter i fremtiden", slutter Allan Rømer.

De tre delprojekter i Frugt og grønt – friskhed og sundhed

1. Frugtfest. Frugtfestens grundidé er fejringen af frugt- og bærhøsten. Forbilledet er de store fester i Europa, hvor man fejrer den årlige vinhøst, olivenhøst m.v. Allerede i 2005 blev Æblefesten lanceret herhjemme.
2. Fokus på sæsonaktuelle grøntsager og inspiration til brug. Der skal sættes fokus på produkternes sæson. Gennemføres i samarbejde med detailhandlen og sundhedspartenerne i 6 om dagen.
3. Kommunikation af frugt og grøntsager. Skal forbedre frugt og grøntprodukternes image som friske og naturlige. Det gøres ved at formidle sæson, mangfoldighed samt sundheds- og ernæringsmæssig værdi.

Fokus på afsætning

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

De danske forbrugere bombarderes dagligt med stakkevis af kulørte tryksager, der fortæller dem, hvad de skal købe. I butikkerne mødes de af fantasifulde opstillinger, der lokker med gode tilbud hentet så langt væk som i Kina.

Denne jungle er også salgsarena for de danske gartneriprodukter. Derfor optimerer GAU i 2006 sine afsætningsfremmende aktiviteter, og ansatte 1. januar Lotte Hyldgaard Smidt som projektkoordinator for markedsføringsaktiviteter i den spiselige sektor.

Partnerskaber

"Min opgave er at give forbrugeren grunden til at vælge den danske gartners produkter", siger Lotte Hyldgaard Smidt om sit virke som projektkoordinator.

"Midlet hertil er fokusering af markedsføringen med fokus på den danske sæson og via partnerskaber", fortæller Lotte Hyldgaard Smidt, der i år fokuserer på partnerskaber med detailhandlen og 6 om dagen.

Udover disse aktiviteter mener den nye projektkoordinator, at det er vigtigt med aktiviteter tæt på gartneren.

Nye forbrugertrends

"Mange danske forbrugere oplever en modreaktion på de mange dårlige historier fra fødevarerhvervet. Forbrugeren søger viden om varens oprindelse og gerne helt ud til avleren. Det giver tryk", fortæller Lotte Hyldgaard Smidt, der gerne ser avlerne og forbrugerne bragt tættere på hinanden.

"Jeg er ikke tilhænger af en romantisering af den danske avler, men derimod af at dokumentere friskheden, sundheden og kvaliteten i de danske produk-

Lotte Hyldgaard Smidt, projektkoordinator for markedsføringsaktiviteter i den spiselige sektor

ter", fortæller den engagerede projektkoordinator.

Og danskerne har en underliggende præference for dansk frugt og grønt. Det blev dokumenteret i en analyse, som Erhvervsudvalget for Frugt og Grønt udførte i 2005.

Men det er ikke altid nok. Lotte Hyldgaard Smidt understreger, at den gode historie om dansk frugt og grønt skal fortælles igen og igen. Derudover skal erhvervet sørge for, at produkterne findes i detailhandlen, så forbrugerne har et valg.

"At vores produkter er til stede i butikkerne, er den første forudsætning for afsætningen fremover", slutter Lotte Hyldgaard Smidt.

Anvendelse af fondsmidler i 2005 / 1.000 kr.:

Formål	Produktionsafgiftsfonden	Promilleafgiftsfonden	I alt
Forskning og forsøg	4.345	2.450	6.795
Produktudvikling	186	0	186
Rådgivning	2.065	3.626	5.691
Afsætningsfremme	6.813	5.987	12.800
Uddannelse	0	330	330
Administration	143	34	177
I alt	13.552	12.427	25.979

Forventet anvendelse af fondsmidler i 2006 / 1.000 kr.:

Formål	Produktionsafgiftsfonden	Promilleafgiftsfonden	I alt
Forskning og forsøg	1.311	5.550	6.861
Produktudvikling	0	630	630
Rådgivning	2.223	3.547	5.770
Afsætningsfremme	8.688	2.150	10.838
Administration	75	0	75
I alt	12.297	11.877	24.174

Læs mere på GAU's hjemmeside: www.gau.dk

Allan Rømer, formand for GAUs Arbejdsudvalg for grøntsager

Dansk Gartneri - Ny organisation

Af: Ditte Bjerrisgaard Bundesen

Forandringens vinde blæser i dansk gartnerierhverv, og det har betydning for brancheorganisationen. Det er i al enkelthed bevæggrundene for de seneste års organisatoriske ændringer i Dansk Gartneri.

Bestyrelsen er reduceret til 7 medlemmer suppleret af to kredsrepræsentanter i en overgang indtil generalforsamlingen i 2007.

Den nye bestyrelse. (Leif Trust mangler)

"Bestyrelsen er ansvarlig for den erhvervspolitiske interessevaretagelse, der berører hele erhvervet. Det er bestyrelsen, der tegner den politiske profil. Det skal sikre den samlede linje i forhold til omverdenen", udtaler bestyrelsesformand i Dansk Gartneri, Poul Thage Pedersen.

Under bestyrelsen er etableret tre udvalg, hvor afsætning og produktion er repræsenteret. Opgaven for udvalgene er at diskutere de erhvervspolitiske vilkår inden for produktion, afsætning, rådgivning og forskning.

Udvalget for Prydplanter
Torben Flinch, direktør for Grønttorvet København,

er medlem af Udvalget for pryddplanter. Han har en klar forventning om, at udvalget bliver forum for diskussioner, der involverer hele baglandet.

"Med et pryddplanteudvalg har vi mulighed for at fokusere arbejdet, så vi varetager de fagspecifikke interesser. Derfor har jeg også en forhåbning om, at erhvervet formår at koordinere sine input til det erhvervspolitiske arbejde", siger Torben Flinch.

Han vurderer, at det for at lykkes er nødvendigt, at de organisationer, der sidder omkring bordet, er engagerede, samt at ledelsen i brancheorganisationen tager initiativer, der giver udvalgene indflydelse.

"Dette er alle tiders chance for at involvere baglandet og dermed sikre overensstemmelse mellem initiativer og behov", siger Torben Flinch.

Udvalget for Regionale Forhold

Kredsens repræsentation i Dansk Gartneri er historisk betinget, og derfor er det naturligt, at

en omstrukturering af foreningen har skabt plads til et regionalt udvalg. Næstformand i Udvalget for Regionale Forhold, Johnny E. Petersen, forventer, at udvalget skal være med til at opsamle visioner, der repræsenterer erhvervet bredt.

"Medlemmerne føler sig knyttet til kredsen. Og da kredsen repræsenterer hele landet, sikrer udvalget, at ting af betydning fanges og bringes til torsk", udtaler næstformanden. Han vurderer, at indspil fra kredsen vil have forskellig karakter.

"Udvalget skal naturligvis komme med indspil til de erhvervspolitiske emner, der berører regionerne, men

der vil også være en faglig og ikke mindst social dimension". Johnny E. Petersen fremhæver, at mange aktiviteter allerede foregår i kredsregi, f.eks. Kulturnatten i København og Blomsterfestivalen i Odense.

"Mit håb er, at det regionale udvalg bliver et forum for erfaringsudveksling. Et potentiale vi skal forstå at overføre også i rådgivningsregi", siger Johnny E. Petersen.

Udvalget for Frugt og Grønt

Frugt- og grøntsektoren har igennem en årrække været repræsenteret i eget udvalg -

Erhvervsudvalget for Frugt og Grønt. Dette udvalg fortsætter i det nye organisatoriske setup under navnet Udvalget for Frugt og Grønt med den erfarne formand Svend Erik Jensen i spidsen.

"I det forløbne år har udvalget bl.a. arbejdet med etablering af kvalitetsstyringssystemet EurepGap og fælles markedsføring. I kombination med bestyrelsen i Dansk Gartneri, der tegner den overordnede erhvervspolitiske profil, sikrer vi bedst muligt de særlige interesser, den spiselige sektor har", siger Svend Erik Jensen, der i sit formandskab prioriterer en bred opbakning fra sektoren.

"Den brede deltagerkreds i udvalget sikrer, at diskussioner og aktiviteter er relevante", siger formanden. Han understreger, at det er vigtigt, at medlemmerne føler, de har en stemme i udvalgene."

"Ideen fødes ofte ude i virksomhederne. Vi skal være dem, der er med til at bære disse ideer frem, og det har vi haft succes med gennem årene", slutter Svend Erik Jensen.

Dansk gartnerierhverv i tal

Af: Bjarne Pugholm Johansen

For 2005 har Danmarks Statistik opgjort den samlede værdi af dansk gartneris produktion til 4,0 mia. kr., hvilket er lidt lavere end året før.

Værdien af den danske produktion af potteplanter blev i 2005 på godt 2,3 mia. kr. - eller knap 60 procent af den samlede værdi af dansk gartneris produktion. Planteskoleprodukter, væksthushgrøntsager og frilandsgrøntsager udgør hver især 11-12%. (figur 1).

Omsat til kroner løb planteskoleprodukterne i 2005 op i en værdi af 433 mio. kr., mens væksthush- og frilandsgrøntsagers værdi var henholdsvis 474 og 470 mio. kr.

Stigende priser i 2005

Fødevarøkonomisk Instituts prisstatistik viser, at priserne for gartneriprodukter set under ét steg med 5% i 2005. Inden for væksthush steg priserne på potteplanter og grøntsager med henholdsvis 5% og 6%, mens prisen på snitblomster faldt med 1%.

Inden for frilandsproduktionen steg priserne på både frugt, bær og planteskoleprodukter med 9%. Prisen på frilandsgrøntsager faldt derimod med 4%.

Driftsøkonomien forringet

Ifølge Fødevarøkonomisk Instituts Gartneriregnskabsstatistik 2004 steg bruttoudbyttet i potteplantegartnerierne med 1% til godt 6,3 mio. kr. i gennemsnit pr. virksomhed. Driftsomkostningerne steg imidlertid mere - nemlig med 9 procent. Derfor faldt driftsresultatet pr. potteplantegartneri med 219.000 kroner til kun 211.000 kroner.

Det øgede bruttoudbytte pr. gartneri i 2004 skyldes delvist en strukturudvikling mod færre, men større ejendomme. På omkostningssiden er det især gartneriernes udgifter til energi og arbejdskraft, som er steget.

Forventningerne til de opnåede resultater i 2005 og 2006 er præget af de stærkt stigende priser på især energi. I 2005 steg prisen på energi med omkring 50%.

Eksporten falder

Danmark er Europas næststørste eksportør af potteplanter. I 2005 løb den danske eksport af potteplanter op i 2,4 mia. kr. - 142 mio. kr. mindre end i 2004. Salget til det danske hjemmemarked steg med 80 mio. kr. til 806 mio. kr.

Tyskland er trods den økonomiske krise fortsat Danmarks største eksportmarked for potteplanter med en andel på 32% af den samlede

eksport. På de næste pladser følger Sverige og England med hhv. 22% og 8%. Danmark eksporterer potteplanter til de fleste lande i Europa og enkelte oversøiske lande, herunder Canada og Japan (figur 2).

Udover potteplanter eksporterede Danmark i 2005 planteskoleprodukter, snitblomster, grøntsager samt frugt og bær for omkring 300 mio. kr.

De mindre gartnerier lukker

Strukturændringer af gartnerier med væksthushproduktion foretages i Danmark hvert 3. år - næste gang for 2005. De seneste tal fra 2002 viser 633 virksomheder med væksthushproduktion, heraf 472 virksomheder med produktion af potteplanter.

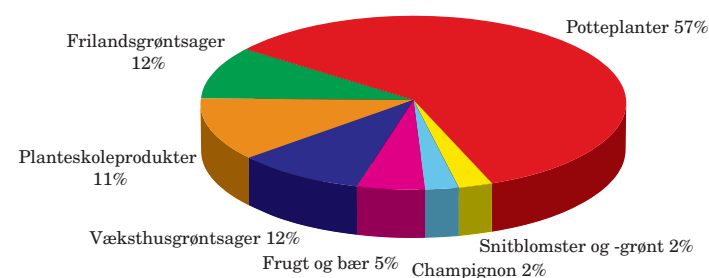
Selv om antallet af virksomheder er reduceret markant de seneste årtier, har det samlede produktionsareal under glas været konstant - cirka 5 mio. kvadratmeter.

Tendensen i den geografiske fordeling er, at væksthusharealet er stigende på Fyn, konstant i Jylland, og faldende på de østlige øer. Halvdelen af væksthusharealet findes nu på Fyn.

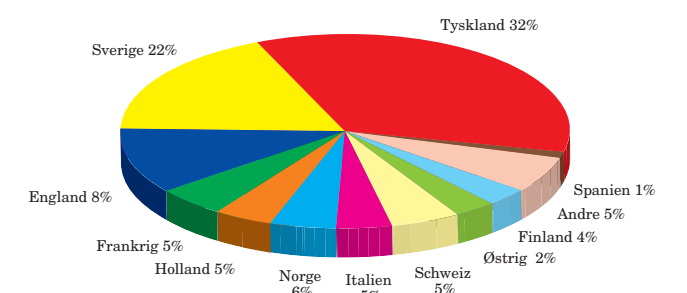
Flere statistiske oplysninger om gartnerierhvervet kan findes i publikationen "Dansk gartneri i tal", der kan læses på adressen:

www.danskgartneri.dk

Figur 1: Fordelingen af produktionsværdi 2005

Figur 2: %-fordeling af potteplanteeksporten på lande 2005

Dansk Gartneri er gartnerierhvervets brancheorganisation. Organisationen har til formål til alle tider at sikre det danske gartnerierhverv de optimale erhvervs-politiske vilkår. Dette gøres bl.a. ved:

- gennem målrettet arbejde at synliggøre det danske gartnerierhverv for herigennem at fremme interessen for og viden om erhvervet
- styrke gartnerierhvervets omdømme
- tydeligt at sætte gartnerierhvervets erhvervs-politiske interesser på dagsordenen i nationale såvel som internationale spørgsmål
- en aktiv holdning til en videreudvikling af det danske gartnerierhverv – med indsatsområder, der afspejler erhvervets behov

Dansk Gartneri er en frivillig brancheorganisation, der fungerer som forum for en konstruktiv dialog med erhvervet. Dansk Gartneri vægter nærhed og synlighed til medlemmerne højt.

Det er Dansk Gartneris erklærede mål:

- at være gartnerierhvervets foretrukne samarbejdspartner i enhver sammenhæng
- at give let, hurtig og omfattende adgang til alle relevante informationer om gartnerierhvervet – både fagligt og erhvervs-politisk
- at være kendt som en troværdig og uvildig rådgiver

Dansk Gartneris øverste besluttende og bevilligende myndighed er generalforsamlingen.

Dansk Gartneris bestyrelse består af medlemmer, der repræsenterer kredse, sektorer og afsætningsorganisationer.

Dansk Gartneris medlemmer er producenter af gartneriprodukter, andre med tilknytning til erhvervet samt ekstraordinære medlemmer uden stemmeret og valgbarhed.

Foreningen, der har hovedsæde i Odense og kontor i København, beskæftiger i dag 7 medarbejdere.

